

Prokurorluq orqanları – 100

Respublikamızda prokurorluq müstəqil Azərbaycanın dövlət quruluşu sistemində öz yerini tutubdur və ölkəmizin müstəqilliyinə layiq xidmət edir.

Heydər ƏLİYEV
Ümummilli lider

Azərbaycan Prokurorluğunun yaranması və inkişaf tarixi

Yarandığı vaxtdan bəri bütün fəaliyyəti prosesində Azərbaycan xalqına və dövlətinə sız bağlılığı, sadəqətli xidməti ilə seçilən, ölkəmizdə ictimai-siyasi sabitliyin, qanunçuluğun və hüquq qaydalarının qorunmasında müstəsna əhəmiyyəti olan Azərbaycanın Prokurorluğu bu gün yüz illik yubileyini qeyd edir. Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyev və onun dövlətçilik ənənələrinin mahir davamçısı möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyev tərəfindən prokurorluğa göstərilən yüksək diqqət və xüsusi qayğı dövlət qurumları sırasındadır. Bu orqanın mövqeyini daha da möhkəmləndirəcək cəmiyyətdə nüfuzunu artırmaqla bərabər, üzərində daha böyük məsuliyyət qoymuşdur. Bunun nəticəsidir ki, Azərbaycanın zəngin dövlətçilik tarixində xüsusi yerə və rola malik prokurorluq mühüm dövlət təsisatı kimi əhəmiyyətini qorumaqda davam edir.

Dövlət qurumlarımızın bir çoxu kimi milli prokurorluq orqanlarının da təsis edilməsi ötən əsrin əvvəllərində təsis edilmiş Azərbaycanın ilk demokratik respublika olan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranmasından sonra mümkün olmuşdur. 1918-ci il iyunun 16-da tarixdə Azərbaycan Milli Şurasının üzvləri və AXC hökuməti Tiflisdən Gəncəyə köçürüldən sonra yeni təşkil olunan hökumətə başçılıq edən Fətəli xan Xoyskiyə həmin orqanı adlıya naziri vəzifəsinin icrası da həvalə edildi. Məhkəmə-istintaq orqanlarının formal fəaliyyət göstərdiyi bir dövrdə işinə başlayan Ədliyyə Nazirliyi təbii olaraq ciddi problemlərlə qarşılaşır, bununla yanaşı, bəzi məhkəmələri tədrisən öz işlərini dayandırmışa başlayır, onların yerləşdiyi binaların əksəriyyəti talan edilərək yandırılır, həmçinin dövrədə az sayda məhkəmələrdə istintaq funksiyalarını həyata keçirən bəzi hakimlərin köməkçiləri üzvlərinə düşən vəzifələri yerinə yetirməyi bacarmıyaraq, yaradılmış Gəncə dairə məhkəməsi isə tam fəaliyyət göstərə bilmirdi. Milli məhkəmə-istintaq sisteminin təşkilindəki çətinliklər işçilərin maddi cəhətdən təminatı, normal fəaliyyət üçün zəruri şəraitin olmaması, bəzi sahələrdəki çatışmazlıqla əlaqədar olduğundan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin Ədliyyə Nazirliyi vakant hakim və müstəntiq vəzifələrinin hüquq təhsili olmayan, lakin bu sahədə təcrübəyə malik bəzi şəxslərinin katiblərinin və katib köməkçilərinin, məhkəmə pristavlarının və müstəntiq tərcüməçilərinin hesabına müvafiq tələblərlə təminatının təminatının kompleksləşdirilməsinə razılıq verir. Bundan bir müddət sonra, əvvəllər mövcud olmuş məhkəmə və istintaq orqanlarını, eləcə də məhkəmə səlahiyyətli komissiyalarını fəaliyyəti dayandırılır və Bakı Dairə Məhkəməsinin, habelə onun tabeliyindəki strukturların işi bərpa edilir. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Nazirlər Şurasının 1 oktyabr 1918-ci il tarixli qərarı ilə Bakı Dairə Məhkəməsinin tərkibində prokurorluq orqanları əvəzlənərək başlayır və beləliklə də, Azərbaycan Prokurorluğunun əsası qoyulur. Bundan sonra, Azərbaycan Məhkəmə Palatası yanında Nəzarət Dairəsi, Azərbaycan Respublikasının bütün ərazisinə şamil olunan prokuror və prokuror müavinləri vəzifələri yaradılır. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Prokurorluğunun fəaliyyəti əsasən məhkəmədə dövlət ittihamının müdafiə etməkdən və qanunların düzgün tətbiqinə nəzarət funksiyalarını həyata keçirməkdən ibarət idi. Azərbaycan Demokratik Respublikasında prokuror nəzarətinə, yeni zamanda ədliyyə naziri kimi Ali Məhkəmə orqanlarının rəhbəri hesab edilən baş prokuror vəzifəsinə yerinə yetirirdi. Buna görə də, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin ədliyyə nazirliyi olmuş F.Xoyski, X.Xasmmammadov, A.Səfikürdski və T.Makinski yeni zamanda demokratik Respublikanın baş prokurorları hesab edilmişlər.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin süqutundan sonra Demokratik Respublikanın mövcud olduğu dövrdə yaradılmış bütün struktur qurumların, o cümlədən prokurorluq və istintaq orqanlarının ləğvi edilib, yenidən yaradılması prosesi başlandı. Azərbaycan İnqilab Komitəsinin 12 may 1920-ci il tarixdə qəbul etdiyi "Xalq məhkəməsi

haqqında" dekret ilə Azərbaycan Məhkəmə Palatası, Bakı və Gəncə dairə məhkəmələri, onların yanında fəaliyyət göstərən prokuror nəzarəti və istintaq hissələri ləğv edilərək, cinayət işləri üzrə məhkəmədə ittiham və müdafiə funksiyalarının həyata keçirilməsi üçün qəza və quberniya sovetlərinin icraiyə komitələri yanında ittihamçılar və müdafiəçilər

İnsan hüquq və azadlıqlarının etibarlı müdafiəsi müqəddəs vəzifədir

Xanlar VƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikası Baş prokurorunun müavini – Azərbaycan Respublikasının Hərbi prokuroru, ədliyyə general-leytenantı, Azərbaycan Respublikasının Əməkdar hüquqşünası, hüquq üzrə fəlsəfə doktoru

kollegiyaları yaradıldı. 11 iyun 1922-ci il tarixdə Azərbaycan MİK-qəbul etdiyi "Azərbaycan SSR-in Dövlət Prokurorluğu haqqında" dekretə isə Azərbaycan SSR Xalq Ədliyyə Komissarlığının tərkibində xalq ədliyyə komissarı olan baş prokuror rəhbərlik etdiyi və kifayət qədər səlahiyyətlərə malik sovet prokurorluğu orqanının təsis edilməsi nəzərdə tutulmuşdu.

17 noyabr 1923-cü il tarixdə, prokurorluğun təhqiqat və istintaq orqanlarının fəaliyyətinə nəzarət və məhkəmədə dövlət adından ittihamı müdafiə etmək funksiyalarını malik olduğunu özündə əks etdirən "Azərbaycan SSR-in məhkəmə quruluşu haqqında" 1922-ci il tarixli Əsasnaməsinə dəyişikliklər edilərək, həmin hüquqi akta dövlət prokurorluğu barədə xüsusi bölmə əlavə olunur, bununla da, Xalq Ədliyyə Komissarlığı nazirliyi prokurorluq təsis edilir. 6 iyun 1927-ci il tarixdə Azərbaycan MİK və XKS-nin təsdiq etdiyi "Məhkəmə quruluşu haqqında" yeni Əsasnamədə bütöv bir bölmə prokurorluğa həsr olunmaqla, Azərbaycan SSR Xalq Ədliyyə Komissarlığının tərkibində Respublika Prokurorluğu İdarəsi yaradılır və prokurorluğun ərazi orqanlarında dəyişikliklər edilərək, əvvəllər fəaliyyət göstərmiş mahal prokurorluqları birbaşa respublika prokuroruna tabe olan qəza və şəhər prokurorluqları ilə əvəz olunur. 1929-cu ilin iyun ayında Azərbaycan SSR-in inzibati-ərazi bölgüsündə dəyişiklik edilməsi ilə əlaqədar qəza prokurorluqlarının əvəzinə yenidən mahal prokurorluğu yaradılır.

Xalq Ədliyyə Komissarlığının ləğvi olunması ilə əlaqədar, 8 avqust 1930-cu il tarixdə Azərbaycan SSR MİK və XKS-nin təsdiq etdiyi "Azərbaycan SSR Prokurorluğu haqqında" Əsasnaməyə müvafiq olaraq, prokurorluq birbaşa Azərbaycan Mərkəzi İcraiyə Komitəsinin tabeliyinə verilir. MİK və XKS-nin digər qərarı ilə respublikada mahal bölgüsünün əvəzinə rayonların yaradılması ilə əlaqədar mahal prokurorluqları əvəzlənərək rayon və şəhər prokurorluqları, əraziləri böyük olmayan rayonlar üzrə yurisdiksiyası iki işinə əhəmətəndən rayonlararası prokurorluqlar yaradılır. Bundan sonra, Azərbaycanın da daxil olduğu Zaqafqaziya Sovet Federativ Sosialist Respublikasının MİK və XKS tərəfindən qəbul edilmiş 22 avqust 1931-ci il tarixli "ZSFSR Prokurorluğu haqqında Əsasnamə"yə müvafiq olaraq federasiyanın tərkibində daxil olan üç prokurorluğa bilavasitə rəhbərlik ZSFSR Prokurorluğuna həvalə edilir. Yeni sistemin özünü doğrultmaması prokurorluqda növbəti islahatların aparılmasına zəmin yaratdıqından, 1933-cü ildə Xalq Ədliyyə Komissarlığı yenidən təsis edilir və respublika prokurorluğu onun tabeliyinə keçir, respublika prokurorunun vəzifəsinin icrası isə Xalq Ədliyyə Komissarına tapşırılır. SSRİ MİK və XKS-nin 20 iyun 1933-cü il tarixli qərarı ilə SSRİ Ali Məhkəməsi Prokurorluğu ləğv edilərək SSRİ İttifaqı Prokurorluğu yaradılır. 1936-cı ildən etibarən SSRİ-də mərkəzi hakimiyyətin gücləndirilməsi, müttəfiq respublikaların səlahiyyətlərini məhdudlaşdırmaqla asılılığın

artırılması məqsədilə prokurorluq sisteminin də mərkəzləşdirilməsi prosesi həyata keçirilir və "SSRİ İttifaqı Xalq Ədliyyə Komissarlığının yaradılması haqqında" SSRİ MİK və XKS-nin 20 iyun 1936-cı il tarixli qərarı ilə bütün müttəfiq respublikaların, o cümlədən Azərbaycan SSR-in prokurorluq və istintaq orqanları xalq ədliyyə komissarlığının strukturundan çıxarılaraq birbaşa SSRİ Prokurorluğunun tabeliyinə verilir. İkinci dünya müharibəsi dövründə digər dövlət qurumları kimi prokurorluğun da fəaliyyəti hərbi məqsədlərə, daha daqıq desək ölkənin hərbi gücünə xələf gətirə biləcək mübarizəyə yönəldilir. 24 may 1955-ci il tarixdə "SSRİ-də prokuror nəzarəti haqqında Əsasnamə" təsdiq edilir və orada prokurorluğun əsas təyinatının qanunçuluğun təmin edilməsindən ibarət olması vurğulanmaqla, vəzifələr və fəaliyyət istiqamətləri konkret müəyyən edilir. Nəhayət 30 noyabr 1979-cu il tarixdə "SSRİ Prokurorluğu haqqında" Qanun qəbul olunur və həmin vaxtdakı qüvvədə olan normativ hüquqi aktlardan fərqli olaraq yeni qanunla prokurorluğun səlahiyyətləri yenli genişləndirilərək fəaliyyət istiqamətləri və funksiyaları uzunmüddətli, daha daqıq və əhatəli tənzim edilir.

Prokurorluğun müasir dövlət təsisatına çevrilməsi

Məlum olduğu kimi, istər Azərbaycan Demokratik Respublikasının mövcudluğu zamanı, istərsə də ölkəmizin SSRİ-nin tərkib hissəsi olduğu dövrdə milli prokurorluq orqanları tam formalaşsa, cəmiyyətdə və dövlətdə öz layiqli yerini tuta bilməmiş, onun milli maraqlara və insan hüquqlarına layiqincə müdafiə edən təsisatə çevrilməsi mümkün olmamışdır. Müstəqilliyimizin ilk illərində istəməli fəaliyyəti əhəmiyyətli dəyişməsi yeni qanunların qəbul edilməsi yeni qanunların qəbul edilməsi zəruri etsə də, bu prosesin qısa bir zamanda və əlverişsiz ictimai-siyasi şəraitdə baş tutması mümkün olmadığı üçün, müvafiq olaraq əvvəlki qanunlardan istifadə edilməsinə zərurət yarandıqından, 18 oktyabr 1991-ci il tarixdə qəbul edilmiş "Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyi haqqında" Konstitusiyaya aktın 4-cü maddəsində müvafiq qanunlar qəbul ediləndə keçmiş SSRİ qanunlarının respublikanın suverenliyinə və ərazi bütövlüyünə zidd gəlməyən həddə Azərbaycan Respublikasının qüvvəsini saxlamasına dair müddəalar təsbit edildi. Ulu Öndər Heydər Əliyevin xalqın ısrarlı tələbi ilə hakimiyyətə qayıdıqdan sonra respublikamızda bütün sahələrdə olduğu kimi, məhkəmə-hüquq sistemində də köklü islahatlar həyata keçirilməyə başlandı. Çətin dövrlərdə, eləcə də ölkəmizdə separatçılıq meyillərinin və dövlət çevrilişinə cəhdlərin qarşısının alınmasında prokurorluq əməkdaşları da üzərlərinə düşən vəzifələri layiqincə icra edərək,

dövlətimizin suverenliyinə və müstəqilliyinə qarşı ağır cinayətlər törətmiş şəxslərin tez bir zamanda müəyyən edilmiş məsuliyyətə cəlb olunmasına bütün güclərini səfərbər etməklə cəmiyyətin və dövlətin onlara olan etimadını doğrultdu. Beləliklə də, Azərbaycanı bütün bəlalardan və çətinliklərdən məharətlə qorumaqla, qısa zaman ərzində ölkəsinin olduqca çətin vəziyyətdən xüsusi peşakarlıqla çıxarmış ümummilli lider Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə dövlət qurumlarının, o cümlədən prokurorluğun yenidən qurulması və müasir dövlət təsisatına çevrilməsi istiqamətində əhəmiyyətli işlər görüldü, onun demokratik orqan kimi tamamilə yenidən formalaşdırılmaqla dövlətçiliyimizin əsas sütunlarından birinə çevrilməsinə və dövlət orqanları sırasındakı öz layiqli yerini tutmasına nail olundu. Hər kəsə məlumdur ki, prokurorluq orqanlarında aparılan hərtərəfli islahatların əsası və onun hüquqi bazasının təməlini ulu öndərin təşəbbüsü əsasında 1995-ci il noyabrın 12-də ümumxalq səsverməsi yolu ilə qəbul edilmiş müstəqil Azərbaycan Respublikasının ilk Konstitusiyası təşkil etmiş və ali qanunda ilk dəfə olaraq cinayət mühakimə icraatında mühüm funksiyaları yerinə yetirməsi nəzərə alınmaqla ölkəmizin məhkəmə hakimiyyəti sistemində prokurorluğun layiqli yeri müəyyənləşdirilmiş, onun statusu, təşkil və fəaliyyət prinsipləri, səlahiyyət dairəsi və vəzifələri qanunvericilik qaydasında təsbit edilmişdir. Bir müddət sonra ümummilli lider Heydər Əliyevin təşəbbüsü əsasında qəbul edilmiş "Prokurorluq haqqında" Azərbaycan Respublikasının 7 dekabr 1999-cu il tarixli Qanunu qarşıda duran bu və ya digər vəzifələrin icrasına və əlverişsiz ictimai-siyasi şəraitdə baş tutması mümkün olmadığı üçün, müvafiq olaraq əvvəlki qanunlardan istifadə edilməsinə zərurət yarandıqından, 18 oktyabr 1991-ci il tarixdə qəbul edilmiş "Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyi haqqında" Konstitusiyaya aktın 4-cü maddəsində müvafiq qanunlar qəbul ediləndə keçmiş SSRİ qanunlarının respublikanın suverenliyinə və ərazi bütövlüyünə zidd gəlməyən həddə Azərbaycan Respublikasının qüvvəsini saxlamasına dair müddəalar təsbit edildi. Ulu Öndər Heydər Əliyevin xalqın ısrarlı tələbi ilə hakimiyyətə qayıdıqdan sonra respublikamızda bütün sahələrdə olduğu kimi, məhkəmə-hüquq sistemində də köklü islahatlar həyata keçirilməyə başlandı. Çətin dövrlərdə, eləcə də ölkəmizdə separatçılıq meyillərinin və dövlət çevrilişinə cəhdlərin qarşısının alınmasında prokurorluq əməkdaşları da üzərlərinə düşən vəzifələri layiqincə icra edərək,

təşəbbüsü hüququmun verilməsi isə dövlətdə və cəmiyyətdə prokurorluğun rolunu daha da artırdı.

Həyata keçirilən möhtəşəm islahatlar çərçivəsində görülməli nəhəng işlər sayəsində və təməl prinsiplərin mövcud tələblərlə uzlaşdırılması ilə hazırlanmış hüquqi baza əsasında Azərbaycan Prokurorluğu struktur və mahiyyət baxımından tamamilə yenidən qurularaq, yüksək nəzəri bilikli və peşəkar kadrlarla komplektləşdirilməklə, səlahiyyətləri, vəzifələri və fəaliyyəti beynəlxalq standartlara uyğun formalaşdırılmış müasir dövlət təsisatına çevrilmişdir.

Prokurorluq sistemində Hərbi Prokurorluğun yeri və rolu

Prokurorluq sistemində daxil olan Azərbaycan Respublikasının Hərbi Prokurorluğu ixtisaslaşdırılmış prokurorluq olmaqla Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələrində qanunvericiliklə hərbi prokurorluqlara aid edilmiş səlahiyyətləri həyata keçirir. SSRİ prokurorluq sistemində daxil olan Hərbi Prokurorluğun strukturunu, funksiyasını və səlahiyyətlərini müəyyən edən 14 dekabr 1966-cı il tarixli "Hərbi Prokurorluq haqqında" 4 avqust 1981-ci il tarixli Əsasnamə isə uzun müddət, hətta ölkəmiz müstəqillik əldə etdikdən sonra belə, müəyyən dövr ərzində Hərbi Prokurorluğun fəaliyyətini tənzimləmişdir. "Hərbi Prokurorluq haqqında" 4 avqust 1981-ci il tarixli Əsasnamə isə uzun müddət, hətta ölkəmiz müstəqillik əldə etdikdən sonra belə, müəyyən dövr ərzində Hərbi Prokurorluğun fəaliyyətini tənzimləmişdir. Azərbaycan Respublikasının Hərbi Prokurorluğu yarandıqı zamanadək ölkəmizdə SSRİ Baş Hərbi Prokurorluğunun tərkibində Zaqafqaziya Dairə Hərbi Prokurorluğunun tabeliyində olan Hərbi Dəniz Qüvvələrində hərbi prokurorluğu, habelə Gəncə, Lənkəran və Naxçıvan qəza və şəhər prokurorluqları fəaliyyət göstərmişdir. Yeni yaranan milli hərbi prokurorluq orqanları qeyd olunduğu kimi, bir müddət sovetlər dövründən qüvvədə olmuş qanunlar əsasında fəaliyyət göstərmiş, digər tərəfdən isə maddi-texniki təchizat və maliyyə məsələləri baxımından Silahlı Qüvvələrdən asılı idi ki, bu da fəaliyyətdə obyektivliyə və prinsipiallığa öz məni təsirini göstərirdi. Sırr deyil ki, müstəqil Azərbaycanın Prokurorluq, o cümlədən Hərbi prokurorluq orqanlarının formalaşması prosesində, fəaliyyət istiqamətlərinin və səlahiyyətlərinin qanunvericiliklə müəyyən edilməsinə yeni mərhələ ulu öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə başlandı. Prokurorluq sistemindəki bütün qurumlarda olduğu kimi, Hərbi Prokurorluq orqanlarının da fəaliyyətində ardıcıl uğurlar əldə edildi. Prokurorluğun, o cümlədən Hərbi Prokurorluğun fəaliyyətini tənzimləyən qanunlar qəbul edildi və milli hərbi prokurorluq orqanlarının təkmilləşdirilməsi üçün bir sıra digər mühüm əhəmiyyətli işlər görüldü. Hərbi Prokurorluq orqanlarının işinin daha səmərəli təşkil olunması, cinayətkarlığa və hüquq pozuntularına qarşı mübarizənin müasir tələblərə uyğun aparılmasının təmin edilməsi məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin imzaladığı "Azərbaycan Respublikasının bəzi qanunvericilik aktlarına dəyişikliklər və əlavələr edilməsi haqqında" 30 sentyabr 2005-ci il

Son illər prokurorluqda sağlamlıq iş mühitinin yaradılması üçün ciddi işlər görülmüş, dövlətçilik, qanunçuluq prinsipləri ön plana çəkilmiş, cəmiyyətimizdə prokurorluğa ictimai etimad artmış və onun nüfuzu yüksəlmişdir.

İlham ƏLİYEV
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti,
Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı

tarixli Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə Hərbi Prokurorluğa Silahlı Qüvvələrdə törədilən və hazırlanan cinayətlərin qarşısının alınmasında mühüm əhəmiyyətə malik əlavə səlahiyyətlərin verilməsi və buna uyğun olaraq mövcud strukturda müvafiq dəyişikliklər edilməklə yeni qurumların yaradılması Hərbi Prokurorluğun fəaliyyətinə verilən növbəti

şəxslərdən bəraət alan olmaması, həmin işlər üzrə ittiham hökmləri çıxarılmalıdır. Qeyd etmək lazımdır ki, sadalanan işlər üzrə nöqsanlara və qanun pozuntularına yol vermiş prokurorluq işçiləri müvafiq məsuliyyətə cəlb edilmişlər. Yeri gəlmişkən o da qeyd olunmalıdır ki, 2005-ci ildən etibarən Silahlı Qüvvələrdə baş vermiş səbəbdən asılı olmayaraq istənilən ölümlə faktı üzrə cinayət işi başlanılmış, iş üzrə hərtərəfli, tam, obyektiv və vaxtında ibtidai araşdırmanın aparılması, təqsirkar şəxslərin cinayət məsuliyyətinə cəlb edilməsi, eləcə də hər bir faktı və əməli hüquqi qiymət verilməsi təmin edilmişdir. Eyni zamanda hər bir cinayət işi üzrə ibtidai araşdırmanın aparılması zamanı cinayətin törədilməsinə imkan yaradan səbəb və şərait müəyyən edilməklə, müvafiq vəzifəli şəxsin ünvanına belə halların aradan qaldırılması üçün tədbirlər görülməsi barədə təqdimat göndərilməklə həmin halların qarşısının alınması, eləcə də iş üzrə əməllərdə cinayət tərkibi olmayan, lakin başqa hüquq pozuntusuna yol vermiş şəxslərin digər müvafiq hüquqi məsuliyyətə cəlb edilməsi təmin edilmişdir.

Sözsüz ki, sadalananlar Azərbaycan Respublikası Hərbi Prokurorluğunun fəaliyyətinin müəyyən bir hissəsini təəcəssüm etdirir və ödəndirir ərzində hərbi prokurorluq orqanları tərəfindən kifayət qədər işlər görüldü, Silahlı Qüvvələrdə qanunun aliliyi prinsipi rəhbər tutulmaqla hüquq pozuntularına və cinayətkarlığa qarşı ciddi mübarizə aparılmışdır. Belə ki, Azərbaycan ordusunda və başqa silahlı birləşmələrdə insan hüquq və azadlıqlarına riayət olunmasını, qanunçuluğun və hüquq qaydasının qorunmasını təmin etmək məqsədilə hər il Azərbaycan Respublikasının Hərbi Prokurorluğunun Müdafiə Nazirliyi, Dövlət Sərhəd Xidməti, Daxili İşlər Nazirliyinin Daxili Qoşunları və digər hərbi qurumlarla birgə hazırladığı "Hüquq qaydalarının və hərbi intizamının möhkəmləndirilməsinə dair", "Cinayətkarlığa qarşı mübarizəyə dair", "Cinayət hadisələrinin qarşısının alınmasına dair", "Hərbi qulluqçularda vətənpərvərlik hisslərinin gücləndirilməsinə dair" və sair mövzular üzrə tədbirlər planları əsasında adətən qurumların yüksək vəzifəli əməkdaşlarının iştirakı ilə səmərəli işlər görülmüş, eləcə də, mətəmədi olaraq hərbi qulluqçuların fərdi qəbüllarının keçirilməsi təmin olunmuşdur. Eyni zamanda milli və rəsmi dövlət bayramlarında, digər ələmətdə günlərdə hərbi hissələrin dislokasiyası olunduğu müvafiq rayonların icra hakimiyyəti orqanları ilə birgə hərbi qulluqçular və valideynlərinin iştirakı ilə bayram mərasimləri, o cümlədən konsertlər təşkil edilmiş və xidmətdə fərqlənən hərbi qulluqçulara hədiyyələr təqdim olunmuşdur.

Silahlı Qüvvələrdə ayrı-ayrı cinayətlərin qarşısının alınması məqsədilə hər il məhkəmə və istintaq təcrübəsi ümumiləşdirilərək Respublika Hərbi Prokurorluğunun kollegiyalarında silahlı birləşmələrin rəhbər vəzifəli şəxslərinin iştirakı ilə müzakirə edilməklə, kollegiyaların qərarlarına əsasən, həmin cinayətləri doğurmuş səbəb və şəraitin aradan qaldırılması üçün zəruri qərarların qəbul olunması, bununla da ibtidai araşdırmanın yekunlaşması təmin edilmişdir. Belə ki, icraatı təzəllənməmiş işlər üzrə bütün halların hərtərəfli, tam və obyektiv araşdırılması istiqamətində məharətlə həyata keçirilmiş prosesual rəhbərlik, düzgün qurulmuş istintaq metodikası və taktikası, sənədlərin aparılan istintaq hərəkatları, eləcə də istintaqçılara diqqətli və əzmi sayəsində 25-dən artıq cinayət işinin ibtidai araşdırmasının yekunlaşdırılmasına, o cümlədən cinayət törətmiş şəxslərin ifşa olunmasına, faktlara və şəxslərin əməllərinə hüquqi qiymət verilməsinə nail olunmuşdur.

Sözünədən işlərin əksəriyyəti üzrə müxtəlif şəxslərə Cinayət Məcəlləsinin müvafiq maddələri ilə ittiham irəli sürülərək cinayət işləri baxılması üçün məhkəməyə göndərilmiş, bir neçəsinin icraatına CPM-nin 39.1.2-ci (əməli cinayət tərkibinin olmaması), 39.1.3-cü (cinayət məsuliyyətinə cəlb etmə müddətinin keçməsi) və 39.1.5-ci (şəxsin cinayət törətdikdən sonra ölməsi) maddələrinin tələblərinə əsasən xitam verilmişdir. Vurulanmalıdır ki, məhkəməyə göndərilmiş qeyd olunan işlər üzrə təqsirləndirilən

